

Haar droom voor de toekomst van de Europese Unie verwoordt Maria Martens kernachtig. „Ik hoop dat het een project kan blijven van vrede en stabiliteit, een gemeenschap waarin waarden belangrijk zijn.

Christenen zijn daarbij hard nodig om de juiste rangorde van die waarden te bewaken. De markt is immers geen doel op zich, doch slechts een middel om welvaart en welzijn voor de mensen te realiseren.”

Toon Osaer

‘Politiek heeft verleerd om met religie te praten’

IN HET Europees Parlement heeft de delegatieleider van het Nederlandse CDA (Christen Democratisch Appel)

niet toevallig een boontje voor ontwikkelingssamenwerking. Tijdens haar studie theologie trok ze anderhalf jaar naar Kameroen. Ze liep er stage in een afgelegen missepost. Ze hielp er een oude zuster die scholen en ziekenhuizen had gebouwd. In haar oude dag stelde ze zich ten dienste van de mensen daar: „Waarmee kan ik jullie van dienst zijn?”

Maria Martens: „Ik deed er allerlei vormen van ontwikkelingswerk. Er was ook een merkwaardige priester-antropoloog. 's Avonds vergezeld ik hem bij zijn catecheseproject. Van zijn vader-onderwijzer wist hij dat kinderen nooit verleren wat ze al zingend hebben geleerd. Daarom liet hij het evangelie op muziek zetten door plaatselijke muzikanten. Je hoorde in die dorpen dus overal het evangelie zingen. Daar ben ik het evangelie ook als Blijde Boodschap gaan zien”

– *Waarom nog theologie studeren einde twintigste eeuw?*

Na mijn middelbare studies twijfelde ik lang tussen theologie en farmacie. Omdat ik het idee had dat theologie meer om de mensen ging, om wat mensen raakt en bezielt, werd het mijn keuze. In Nederland best wel een brede opleiding. Ik was een kind van mijn tijd en voelde me niet echt gelovig. Toch was ik nieuwsgierig naar hoe mensen al tweeduizend jaar geïnspireerd konden raken door een figuur die mij toen niet zoveel zei. En dat terwijl de Kerk toch zoveel fout had gedaan in de geschiedenis.

Het geloof is voor mij pas weer echt gaan leven in Kameroen. Daar kwam ik voor het eerst in een omgeving die religieus was. Meer nog, daar kreeg je niet uitgelegd dat er ook mensen zijn die niet religieus zijn. Wat een contrast met het gesecculariseerde Nederland!

– *En dan naar de politiek, geen voor de hand liggende stap voor een theoloog.*

© Herman Ricour

En die er ook maar langzaam kwam... Eerst werkte ik voor de Nederlandse Missieraad, nadien voor het Verband van Katholieke Maatschappelijke Organisaties (VKMO). Daarin zetelen vakbonden, scholen, werkgevers, organisaties uit de gezondheidszorg... Die organisaties waren in de negentiende eeuw ontstaan na *Rerum novarum* om bepaalde waarden vorm te geven en een antwoord te geven op noden in de samenleving.

Bij het VKMO zag ik wat de overheid op al die vlakken doet en hoe dat ingrijpt op het leven van de mensen. Zo raakte ik geïnteresseerd in het CDA, een partij die de waarden van die organisaties vorm wil geven en respect heeft voor het initiatief van de burgers. Het gaat immers niet enkel om de overheid en niet uitsluitend

rechtvaardige en menswaardige samenleving verwachten. Iedereen kan daaraan meewerken. De kwaliteit van een samenleving wordt immers bepaald door hoe iedereen zich in zijn omgeving en in zijn werk opstelt. Hoe hij of zij zich verhoudt tot zijn naaste. Sommigen zeggen wel: „Je kunt toch niet christelijk voetballen?” Ik antwoord dan: „Je kunt wel onchristelijk voetballen.” Zo kunnen we met z'n allen proberen in de wereld van vandaag een beetje van het Koninkrijk Gods te realiseren.

Jouw vraag naar de leken in de Kerk wil ik echter omdraaien. Voor mij is de meest dringende opdracht van de Kerk: aandacht hebben voor de leken. De Kerk kan immers niet degelijk functioneren, indien er geen mensen in de samenleving zijn die de Kerk mee helpen dragen. Van hen moet immers de bezieling van de samenleving komen. En de Kerk schiet tekort in de erkenning van mensen die zich vanuit hun geloof inzetten voor een maatschappij die recht doet aan mensen. Ik vrees dat we stilaan naar twee heel gescheiden werelden gaan. Alsof je aan de ene kant de kerkelijke hiërarchie hebt en aan de andere kant, los daarvan functionerend, de gelovigen.

Het kerkbezoek neemt af en mensen zien ook niet meer van elkaar dat ze toch nog betrokken zijn op het geloof. Men denkt in zijn straat nog de enige te zijn. De Kerk zou meer inspanningen kunnen leveren om mensen bij elkaar te brengen, ook buiten de liturgie. Ik raad onze bisschoppen aan om minstens één keer jaarlijks mensen uit verschillende domeinen samen te brengen. Zo voelen leken die zich inzetten voor de samenleving zich erkend, ze leren elkaar kennen en kunnen er inspiratie krijgen. En de bisschoppen kunnen horen wat er bij die mensen leeft en wat ze te zeggen hebben. Al zijn catechese en evangelisatie uiterst

belangrijk, de Kerk mag zich daartoe niet beperken.

– *Mag religie een rol spelen in de politiek?*

De politiek heeft zo haar eigen dynamiek en logica. Het is goed om vanuit de religie er af en toe op gewezen te worden waar het wezenlijk om gaat. Het belangrijke van religie is juist dat ze laat zien waar het uiteindelijk om gaat. Uiteraard ben ik voor de scheiding van Kerk en Staat wanneer dat betekent dat politici geen bisschoppen benoemen en bisschoppen geen wetten maken. Maar je mag religie niet uit het publieke domein bannen. Neem je besluiten, dan hangen die altijd af van je levensvisie. Je kunt op zondag toch niet bidden in de kerk en op maandag doen alsof er niets aan de hand is. De politiek heeft verleerd om met de religie te praten. In de politiek weten we vaak niet meer wat religie en geloof voor mensen betekenen en hoe diep ze daardoor geraakt worden.

– *Heeft uw persoonlijke geloof gevolgen voor uw politieke optreden?*

Uiteraard, die twee zijn niet te scheiden. Je levensvisie is gewoon het meest bepalend, al kun je niet altijd je ideaal bereiken. We leven tenslotte in een democratie – gelukkig maar – en die vraagt om compromissen. Het ideaal is misschien niet haalbaar, maar je kunt wel bijdragen aan wat je het beste vindt. En de grens wordt bepaald door wat je geweten niet meer kan hebben, dan haak je af. Zoek je de

In de politiek weten we vaak niet meer wat religie en geloof voor mensen betekenen en hoe diep ze daardoor worden geraakt

radicaliteit, dan moet je wellicht niet in de politiek gaan of alvast niet in een grote partij. Ik moest alvast nog nooit tegen mijn geweten ingaan. Ik kan altijd zeggen wat ik ervan vind en desnoods stem ik tegen. Zo stem ik altijd tegen als het gaat om legalisering van abortus. Soms zitten zaken ook ervaar in grotere gehelen en kun je tegen een onderdeel stemmen of je desnoods onthouden.

Meer over Maria Martens op de website www.kerknet.be/mariamartens.